

OBSAH

Úvod	13
ASEPSE A ANTISEPSE	15
Sterilizace	15
Antiseptika	18
ANESTÉZIE	24
Anestézie místní	24
Anestézie infiltrační	25
Anestézie slizniční	25
Anestézie chladem — kryoanestézie	26
Anestézie svodná	27
Epidurální a intradurální anestézie	27
Bloky nervů a pletení	27
Anestézie okrsková	31
Lokální anestetika	32
Celková anestézie	35
ODBĚR MATERIÁLU K MIKROBIOLOGICKÉMU VYŠETŘENÍ	37
OBECNÉ ZÁSADY REHABILITACE	41
ZÁKLADY CHIRURGICKÉ TECHNIKY PRO VŠEOBECNOU PRAXI	45
Injekční aplikace lokálního anestetika	46
Vázání jednoduchých chirurgických uzlů	46
Excize, revize a sutura menší kožní rány	47
Extrakce cizího tělíska z kůže a podkoží	49
Odstraňování kožních stehů	49
Ablace nehtu	50
Incize povrchově uloženého abscesu	51
Incize a exkochleace furunklu	52
Discize karbunklu	52
Incize panaricia	54
Excize klávu	55
Koniotomie	55
Punkce hrudníku	56
Punkce perikardu	57
Punkce kolena	57
Cévkování močového měchýře	59
Punkce močového měchýře	60

CHIRURGICKÉ INFEKCE	61
Prevence ranných infekcí v ambulantní praxi	61
Nejčastější projevy chirurgické infekce	61
Terapie chirurgických infekcí	63
Léčení lokální konzervativní	64
Léčení antibiotiky	65
Chirurgické výkony při lokalizovaném zánětu	66
Nespecifické infekce	67
Hidradenitis (hidrosadenitis)	67
Furunkl a karbunkl	67
Lymfangoitis a lymfadenitis	69
Panaricium a paronychium	70
Absces	72
Flegmóna	73
Erysipel — růže	75
Erysipeloid	75
Osteomyelitis	76
Artritis — zánět kloubu	77
Flegmóna kloubního pouzdra	78
Burzitis	79
Tendovaginitis	81
Ranné infekce	82
Hnilobné infekce	84
Anaerobní ranná infekce (plynatá sněť)	84
Tetanus	87
Specifické infekce	90
Tuberkulóza	90
Syfilis	92
Aktinomykóza	93
Maleus — vozňřivka	94
Antrax — uhlák	95
Lyssa — rabies — vzteklina	96
NÁDORY	98
Prevence nádorů	98
Klasifikace nádorů	99
Diagnostické postupy u nádorů	100
Chirurgické postupy u benigních nádorů	101
Chirurgické postupy u maligních nádorů	101
Ovlivnění bolestí u maligních nádorů	103
Benigní nádory	104
Lipom	104
Fibrom	104
Hemangiom	105
Hyperplazie	105
Keloid	105
Verruca — bradavice	106
Clavus — mozol	106
Tyloma — kožní otlak a puchýř	106
Nepravé nádory	107
Atheroma — aterom	107
Dermoid	107
Ganglion	107
Píštěle	108

NÁHLÉ PŘÍHODY BŘÍŠNÍ	109
Rozdělení NPB podle příčiny	110
Obvyklý postup při vyšetřování NPB	111
Anamnéza	111
Subjektivní potíže	112
Objektivní nález	113
Celkový objektivní nález	113
Lokální nález na břicho	113
Vyšetření per rectum	115
Vyšetření per vaginam	116
Vyšetření laboratorní	117
Bolest při NPB a její hodnocení	117
Nechutenství, nauzea a zvracení	119
Škytavka	120
Zástava plynů a stolice	120
Poruchy močení	120
Puls, dech a krevní tlak	120
Vzhled nemocného	121
Teplota	122
Shrnutí diagnostického postupu při NPB	122
Diferenciální diagnostika náhlých příhod břišních	123
Upozornění na často se vyskytující chyby při vyšetřování NPB	125
CHIRURGICKÁ ONEMOCNĚNÍ CĚV	126
Arteriální systém	127
Akutní ischemický syndrom	127
Chronický ischemický syndrom	128
Arteriální aneurysma	131
Venózní systém	132
Varixy dolních končetin	132
Povrchová tromboflebitida	135
Hluboká žilní trombóza	135
Posttrombotický a postflebitický syndrom	136
Tromboembolie	137
Lymfatický systém	138
Lymfedém	138
CHIRURGICKÁ ONEMOCNĚNÍ HLAVY	139
Část obličejová	139
Část lebeční	139
CHIRURGICKÁ ONEMOCNĚNÍ KRKU	141
Choroby štítné žlázy	141
Struma	141
Hypertyreóza	143
Tyreotoxická krize	144
Tyroiditis	145
Maligní struma	146
Hyperparatyroidismus	147
Krkční cysty a píštěle	149
Mediální cysty a píštěle	149
Laterální cysty a píštěle	149
Onemocnění krčních uzlin	150

CHIRURGICKÁ ONEMOCNĚNÍ HRUDNÍKU	152
Choroby prsu	152
Zduření prsu	152
Mastopathia fibrosa cystica	153
Gynekomastie	154
Karcinom prsu	154
Metastazující karcinom prsu	156
Choroby hrudní stěny	157
Vpáčený (nálevkovitý) hrudník	157
Pectus carinatum	158
Záněty hrudní stěny	159
Nádory hrudní stěny	159
Osteomyelitis žeber a sternu	161
Tietzův syndrom	161
Záněty pleury	161
Hrudní empyém	163
Nádory pleury	165
Choroby plic	166
Spontánní pneumotorax	166
Bronchiektazie	167
Plicní absces	168
Plicní tuberkulóza	169
Benigní nádory plic a průdušek	171
Rakovina plic	172
Jiné primární maligní nádory plic	175
Metastatické nádory plic	175
Choroby srdce	177
Vrozené srdeční vady	177
Získané srdeční vady	178
Choroby mediastinu	180
Akutní zánět mediastinu	180
Chronický zánět mediastinu	181
Nádory a cysty mediastinu	181
Choroby jícnu	183
Divertikl jícnu	183
Striktury jícnu	184
Achalázie	185
Jícnové varixy	186
Karcinom jícnu	188
Karcinom kardie	189
Choroby bránice	190
Brániční kýly	190
Poranění bránice	192
CHIRURGICKÁ ONEMOCNĚNÍ BŘICHA	193
Choroby břišní stěny	193
Kýly — hernie	193
Peritonitis	199
Choroby sleziny	201
Choroby žaludku	202
Krvácení do trávicího ústrojí	202
Žaludeční vřed	204
Duodenální vřed	206

Peptický vřed jejunální	207
Stresový vřed	208
Benigní nádory žaludku	209
Rakovina žaludku	210
Hodgkinova choroba	211
Choroby jater, žlučových cest a pankreatu	213
Absces jater	213
Echinokokus jater	214
Nádory jater	215
Portální hypertenze	216
Akutní cholecystitis	218
Cholelitiáza a chronická cholecystitis	220
Choledocholitiáza	222
Obstrukční ikterus	223
Karcinom žlučových cest	224
Akutní pankreatitis	225
Chronická pankreatitis	227
Rakovina pankreatu	229
Zollingerův-Ellisonův syndrom	230
Choroby tenkého a tlustého střeva	231
Akutní apendicitis	231
Chronická apendicitis	236
Morbus Crohn — ileitis terminalis	237
Meckelův divertikl	238
Infarzace tenkého střeva	239
Nádory tenkého střeva	241
Ileus tenkého střeva (mechanický)	242
Ileus tlustého střeva (mechanický)	243
Colitis ulcerosa (proctocolitis)	245
Diverticulitis sigmoidei	247
Benigní nádory a polypy tračníku	248
Maligní nádory tračníku	251
Choroby konečníku	253
Prolaps rekta	253
Zánětlivá anální onemocnění	254
Hemoroidy	256
Sinus pilonidalis (sakrální dermoid)	258
Rakovina konečníku	259
CHIRURGICKÁ ONEMOCNĚNÍ POHYBOVÉHO ÚSTROJÍ	262
Páteř	262
Spondylosis a spondylarthrosis deformans	262
Horní končetiny	264
Periarthrosis (periarthritis) humeroscapularis	264
Kompresivní syndromy horní hrudní apertury	265
Epicondylitis humeri	266
Dupuytrenova kontraktura	267
Dolní končetiny	267
Arthrosis deformans	268
CHIRURGICKÁ ONEMOCNĚNÍ DĚTSKÉHO VĚKU	270
Hlava a krk	270
Kraniostenóza	270
Hydrocefalus	270

Meningoencefalokéla	271
Meningokéla a meningomyelokéla	271
Mediální a laterální krční cysty	271
Lymphangioma colli	272
Hrudník	272
Atrezie jícnu	272
Tracheo-ozofageální píštěl	272
Vrozená stenóza jícnu	272
Jícnové varixy	272
Achalázie jícnu (kardiospasmus)	273
Nálevkovitý (trychtýřový) hrudník	273
Pectus carinatum (kuřecí hrudník)	273
Lobární emfyzém	273
Bronchiektázie	273
Plicní cysty	274
Bránice	274
Skluzná hiátová kýla	274
Para-ozofageální kýla	274
Ostatní brániční kýly	274
Břicho	275
Omfalokéla	275
Gastroschisis (rozštěp břišní stěny)	275
Pupeční granulom	275
Pylorostenóza	275
Atrezie duodena	276
Atrezie žlučových cest	276
Atrezie střeva a mekoniový ileus	276
Anorektální malformace	276
Invaginace střeva	277
Apendicitis	277
Megacolon congenitum (morbus Hirschprung)	277
Familiární střevní polypóza	278
Colitis ulcerosa	278
Portální hypertenze	278
Splenomegalie	278
Kýly	279
Hydrokéla	279
Fimóza	279
Parafimóza	280
Hypospadie	280
Epispadie	280
Exstrofie močového měchýře	280
Kryptorchismus	280
Torze varlete	281
Kůže a podkoží	281
Hemangiomy	281
Lyfngangiomy	281
Dermoidní a epidermoidní cysty	282
Pigmentový névus s ochlupením	282
Pigmentový névus bez ochlupení	282
Končetiny	282
Syndaktylie	282
Polydaktylie	282
Lupavý prst	282

Nejčastější zlomeniny a luxace u dětí	283
Zlomenina klíčku	283
Zlomenina krčku kosti pažní	283
Zlomenina diafýzy humeru	283
Suprakondylická zlomenina humeru	284
Zlomenina zevního (radiálního) kondylu humeru	284
Zlomenina vnitřního (ulnárního) epikondylu humeru	284
Luxace loketního kloubu	284
Zlomeniny olekranu	284
Zlomenina (epifyzeolýza) hlavičky radia	285
Bolestivá pronace (pronatio dolorosa)	285
Zlomenina předloktí	285
Monteggiaova zlomenina	285
Zlomenina distální epifyzy radia	285
Zlomeniny pánve	285
Zlomenina femuru	286
Zlomenina horního konce femuru	286
Epifyzeolýza dolního konce femuru	286
Zlomenina bérce	286
Zlomeniny kotníků	286
Poranění vazů	286
TRAUMATOLOGIE	287
Všeobecné zásady	287
Rány a jejich ošetření	290
Rány kousnuté	293
Zásady profylaxe proti vzteklině	293
Uštknutí hadem	295
Popáleniny	296
První pomoc při poranění	299
Příprava k chirurgickému ošetření	301
Definitivní ošetření rány	302
Postup při radioaktivním zasažení	304
Hojení rány	304
Traumatický a hemoragický šok	305
Poranění hlavy	308
Mozková komoce	311
Mozková kontuze	311
Komplikace poranění CNS	313
Poranění hrudníku	313
Tracheostomie a koniotomie	316
Resuscitace krevního oběhu	317
Šoková plíce	318
Traumatický pneumotorax	318
Traumatický hemotorax	320
Tupá poranění hrudní stěny	322
Penetrující hrudní poranění	323
Poranění plíce	323
Poranění jícnu	326
Poranění srdce a aorty	326
Poranění bránice	328
Poranění torakoabdominální	328
Poranění břicha	329

Principy chirurgických výkonů při ošetřování poraněných břišních orgánů	333
Poranění močových orgánů	334
Akutní retence moči	334
Poranění páteře a míchy	335
Poranění končetin	337
Kontuze a luxace kloubů	339
Zlomeniny	339
Zavřené zlomeniny	341
Zlomeniny pažní kosti	341
Zlomeniny předloktí	342
Zlomeniny pánve	344
Zlomeniny acetabula	344
Zlomeniny stehenní kosti	344
Zlomeniny bérce	346
Otevřené zlomeniny	347
Patologické zlomeniny	347
Traumatické amputace	348
Přílohy	
DOPORUČENÁ VYŠETŘENÍ PŘED CHIRURGICKÝMI VÝKONY	351
LÉKY DŮLEŽITÉ Z HLEDISKA CHIRURGICKÉ URGENTNÍ POTŘEBY	352
DOPORUČENÉ METODY OPERAČNÍHO LÉČENÍ ZLOMENIN KONČETIN A PÁTEŘE	359
DISPENZÁRNÍ PÉČE	363
VÝBĚR NĚKTERÝCH ZDRAVOTNICKÝCH PŘEDPISŮ, KTERÉ SE TÝKAJÍ CHIRURGICKÉ PROBLEMATIKY V PRÁCI OBVODNÍCH LÉKAŘŮ	364
POUŽITÉ PÍSEMNICTVÍ	368
DOPORUČENÉ PÍSEMNICTVÍ	369
REJSTŘÍK	370